

Datum prijema	18.12.2020.	Broj prijema	2933
---------------	-------------	--------------	------

Republika Hrvatska
TRGOVAČKI SUD U SPLITU
SPLIT

IZ RUKE

Preko pošte

14-12-2020

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
ZAGREB

predano za poštu obično preporučeno 20
POŠTA _____ R _____
broj primjeraka _____ priloga _____
taksirano _____ KN _____

Broj: Revt 133/2015-3

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

I

RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Katarine Buljan predsjednice vijeća, Branka Medančića člana vijeća i suca izvjestitelja, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća i Slavka Pavkovića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Officine Ave s.p.a., Italija, Venezia, Via Selvanese kbr. 2, kojeg zastupa punomoćnik Rikard Pavlović, odvjetnik iz Splita, protiv tuženika Credo Banka d.d. u stečaju, Split, Zrinsko-Frankopanska kbr. 58 (OIB: 94141384086), zastupanog po punomoćniku Mirku Lončaru, diplomiranom pravniku s položenim pravosudnim ispitom zaposlenom kod tuženika, radi isplate, odlučujući o reviziji tuženika i reviziji Srećka Gracina iz Primoštena, Raduča kbr. 26 (OIB: 04099078271), kojeg zastupa punomoćnik Ico Škarp, odvjetnik iz Splita, protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. Pž-3295/2013-5 od 9. siječnja 2015. kojom je djelomično potvrđena i djelomično preinačena presuda Trgovačkog suda u Splitu posl. br. IXP-90/2009 od 12. veljače 2010., u sjednici vijeća održanoj 8. rujna 2020.,

presudio je:

Revizija tuženika u dijelu u kojemu se odnosi na odluku o glavnoj stvari odbija se kao neosnovana.

riješio je:

I. Revizija tuženika protiv odluke o trošku postupka odbacuje se kao nedopuštena.

II. Revizija Srećka Gracina odbacuje se kao nedopuštena.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom:

a) pod točkom I. izreke, ukinut je platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi prvostupanjskog suda i odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu 305.792,43 eur s zatraženim zateznim kamata,

b) pod točkom II. izreke, tužitelj je obvezan naknaditi tuženiku trošak postupka od 252.064,00 kn, dok je u preostalom dijelu (154.741,00 kn) zahtjev tuženika za naknadu troška postupka odbijen kao neosnovan.

Drugostupanjskom presudom odlučeno je:

„I. Odbija se tužiteljeva žalba kao neosnovana i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-90/09 od 12. veljače 2010. u dijelu točke I. njene izreke u kojem je ukinut platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj Ovr-2012/01 od 27. rujna 2001.

II. Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-90/09 od 12. veljače 2010. u dijelu točke I. izreke kojim je odbijen tužbeni zahtjev te u točki II. izreke i sudi:

1. Tuženik je dužan platiti tužitelju iznos od 305.792,43 eura (tristopettisućasedamstodevedesetdva eura i četrdesettri centa) sa zateznom kamatom...

2. Nalaže se tuženiku u roku od osam dana naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od 316.751,25 kn (tristošesnaesettisućasedamstopedesetjedna kuna i dvadesetpet lipa).“.

Protiv drugostupanjske presude revizije su podnijeli:

a) tuženik, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog odluke o trošku parničnog postupka. Predlaže revizijskom sudu drugostupanjsku presudu „ukinuti i vratiti tom sudu na ponovni postupak i odlučivanje“ ili „istu presudu preinačiti na način da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev“,

b) Srećko Gracin, podneskom o stupanju kao umješača u parnicu, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže preinačiti drugostupanjsku presudu „na način da se odbije žalba tužitelja kao neosnovana i potvrdi prvostupanjska presuda“.

Tužitelj nije odgovorio na revizije.

Revizija tuženika u dijelu u kojemu se odnosi na odluku o glavnoj stvari nije osnovana, dok u dijelu u kojemu se odnosi na odluku o parničnom trošku nije dopuštena.

Revizija Srećka Gracina nije dopuštena.

a) o reviziji tuženika

Revizijski sud pobijanu drugostupanjsku presudu ispitao je u smislu odredbe čl. 392.a st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01,

117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11 - 148/11 pročišćeni tekst, 25/13 i 28/13 - dalje: ZPP-a), koji se Zakon u ovom predmetu primjenjuje na temelju odredaba čl. 53. st. 1. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a ("Narodne novine", broj 57/11) i odredbe čl. 102. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama ZPP-a ("Narodne novine", broj 25/13), samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Suprotno tvrdnjama revidenta, osporena presuda sadrži pravilno sačinjeno obrazloženje (prema odredbi čl. 375. st. 1. ZPP-a) te razloge koji je pravno relevantno opravdavaju i iz kojih se može ispitati, one koji nisu ni nejasni niti proturječni, pa ta presuda nema nedostataka na koje se tuženik poziva (da „je presuda nerazumljiva“, da „obrazloženje presude proturječi izreci“, da „o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onog što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih isprava“) - tako da nije ostvarena bitna povreda iz odredbe čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a ili relativno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a koja bi bila učinjena u postupku pred drugostupanjskim sudom.

Nije ostvaren niti revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad tu odredbu nije pravilno primijenio (čl. 356. ZPP-a).

Predmetom spora zahtjev je tužitelja za isplatu na temelju četiri vrijednosna papira common lawa - „promissory note“, a koji odgovara u našem pravnom sustavu vrijednosnom papiru: vlastitoj mjenici.

U postupku koji je prethodio ovome utvrđeno je:

- da „je tužitelj kao ovrhovoditelj prijedlogom za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave pred prvostupanjskim sudom pokrenuo postupak protiv I. ovršenika Credo banka d.d., Split i II. ovršenika Srećka Gracina iz Primoštena“,

- da „je uz ovršni prijedlog tužitelj priložio četiri promissory note sastavljana na engleskom jeziku te u prijevodu na hrvatski jezik po ovlaštenom sudskom tumaču, sve u preslici, uz napomenu sudskog tumača da prijevod odgovara preslici izvornika sastavljenog na engleskom jeziku“,

- da „je sud u ovršnom postupku donio rješenje o ovrsi poslovni broj Ovr-2012/01 od 27. rujna 2001. kojim je ovršenima naloženo solidarno isplatiti ovrhovoditelju iznos od 598.082,00 dem s kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju“,

- da „nakon što je I. ovršenik Credo banka d.d., Split protiv tog rješenja podnio prigovor (ali ne i II. ovršenik), prvostupanjski je sud rješenjem od 28. svibnja 2002. ispravljeno rješenjem od 30. kolovoza 2002., stavio izvan snage navedeno rješenje o ovrsi u odnosu na ovršenika Credo banka d.d., Split u dijelu u kojem je određena ovrha i odlučio da

će se nastaviti postupak kao povodom prigovora protiv platnog naloga te je protiv tuženika nastavljena predmetna parnica“,

- da „je (tužitelj) prodao i isporučio Srećku Gracinu kao kupcu, sukladno Ugovoru broj 07/98-B od 25. ožujka 1998. s Aneksima 1. do 4., materijale, opremu i strojeve koje se obvezao platiti Srećko Gracin, uz osiguranje vlastitim mjenicama i avalom po tuženiku u četiri mjesečne rate u ukupnom iznosu od 305.792,43 eur, a da ni glavni dužnik niti tuženik - avalist nisu platili navedeni iznos“,

Drugostupanjski sud je zahtjev tužitelja ocijenio osnovanim te (preinačenjem prvostupanjske presude u odluci o glavnoj stvari) prihvatio uz osnovno i odlučno shvaćanje:

- da „je promissory note vrijednosni papir common lawa koji se definira kao bezuvjetno pisano obećanje (promise) plaćanja određenog iznosa novca jedne osobe drugoj ili po naredbi druge osobe ili donositelju, a može biti plativa na zahtjev ili u određenom ili odredivom roku, a koji u temeljnim obilježjima odgovara pojmu vlastite mjenice“,

- da „je (zbog toga) predmetni spor mjenični spor u kojem se zahtjeva isplata mjeničnog iznosa pa je mjerodavno pravo Zakon o mjenici („Narodne novine“ broj 74 /94, 92/10 - pročišćeni tekst)“,

- da „Zakon o mjenici u Glavi 16. sadrži odredbe kojima su uređeni sukobi zakona pa odredbe članaka od 94. do 100. tog Zakona, kao lex specialis isključuju primjenu Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Narodne novine“ broj 53/91) unatoč tome što se predmetno radi o sporu s međunarodnim elementom (tužitelj je pravna osoba sa sjedištem u inozemstvu)“,

- da „se to predmetno odnosi i na odredbu članka 19. tog Zakona prema kojoj je za ugovore mjerodavno pravo što su ga izabrale ugovorne strane, budući da je predmet ovog spora tužiteljev zahtjev za ispunjenje mjenične obveze koja je samostalna obveza pa se tuženikova obveza može razmatrati samo unutar okvira mjenično-pravnog obvezivanja jer su izdane mjenice kao vrijednosni papiri i sredstvo osiguranja koje podliježe zasebnom pravnom režimu uređenom odredbama Zakona o mjenici“,

- da „odluku o neosnovanosti tužbenog zahtjeva prvostupanjski sud temelji na utvrđenju, pozivajući se na članak 46. Zakona o mjenici, da pravo ispunjenja sadržaja iz mjenice može ostvariti samo njezin imatelj i to na temelju prezentacije u izvorniku, a što ne bi proizlazilo iz provedenih dokaza“,

- da „prvostupanjski sud navodi da uz prijedlog za ovrhu nije dostavljen izvornik mjenice kao vjerodostojni papir te da je u više navrata pozivao stranke da prilože izvorne mjenice što su stranke propustile izvršiti pozivajući se da nisu u njihovu posjedu“, pa „stoga zaključuje da preslika prijepisa osobne mjenice na način kako je to tužitelj prikazao, nije dokaz o postojanju prava imatelja mjenice“,

- da „je (takvo shvaćanje prvostupanjskog suda) u parnici nastavljenoj nakon što je rješenje o ovrši u dijelu u kojem je određena ovrha stavljeno izvan snage irelevantno, budući

da parnični sud ne utvrđuje jesu li bile ispunjene pretpostavke za donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave“,

- da „je (naime) glavni tuženikov navod osporavanja tužiteljevog zahtjeva navod da tužitelj nije predao sudu izvornik mjenice, dok tuženik nije određeno tijekom postupka osporavao činjenicu da je tužitelj mjenični vjerovnik“,

- da „iz isprava u spisu, poglavito iz obavijesti od 7. rujna 2001., poruka 1/2 i 2/2 (list 127. i 129. spisa) proizlazi da tuženik, određeno se pozivajući na svoje avalirane platežne obveze prema tužitelju, potvrđuje tužitelju da je zaprimio vraćene (predmetne) izvorne avalirane vlastite mjenice“,

- da „te dvije isprave kojima tuženik potvrđuje da se izvornici predmetnih mjenica nalaze kod njega, slijedom činjenice da je na tužitelju bio teret dokaza da ima pravo potraživati isplatu mjeničnog iznosa, odnosno kao vjerovnik zahtijevati isplatu mjenične svote, valja povezati s tužiteljevim opetovanim navodima tijekom postupka da je mjenice vratio - dostavio tuženiku te da se one nalaze u tuženikovom posjedu, kojima je tuženik suprotstavio svoju tvrdnju da je predmetne mjenice vratio tužitelju što je tužitelj porekao, čime je (ovdje bitno) tužitelj teret dokazivanja prenio na tuženika, jer istinitost određene tvrdnje dokazuje stranka koja tvrdi njeno postojanje, a ne stranka koja poriče njeno postojanje“,

- da „je stoga i nalog prvostupanjskog suda tužitelju (sadržan u raspravnom rješenju od 16. lipnja 2004.) da u roku od 15 dana dostavi originale mjenica navedenih u tužbi, budući da tuženik tvrdi da je predmetne mjenice vratio tužitelju, nepravilan i nezakonit“,

- da „konačno, nepravilno prvostupanjski sud postavlja i pitanje na kojim mjenicama tužitelj temelji predmetni zahtjev, a u vezi s Adendom br. 1. (list 108. spisa), budući da iz njenog sadržaja nesporno proizlazi suglasnost plaćanja putem predmetnih mjenica, dok tom ispravom kao ni pisanom korespondencijom između stranaka sadržanom u spisu, tuženik nije dokazao da je izdao nove mjenice bez tuženikovog avala ili na drugi način otklonio tuženikovu odgovornost kao avaliste, odnosno jamca dužnika s osnove osnovnog pravnog posla“,

- da „tuženik tijekom postupka nije prigovorio sadržaju mjenice niti je iznio prigovore koji se zasnivaju na samom mjeničnom zakonu“, a da je „mjenična obveza samostalna, čija se samostalnost očituje u tome što je ona apstraktna, tj. u mjenici se ne označuje zbog čega se mjenični dužnik obvezuje, što je uzrokom ili povodom obvezi“,

- da „mjenični dužnik mora mjenicu isplatiti ne zato što je on dužan iznos na koji mjenica glasi, nego zbog toga što je on mjenicu potpisao, a sukladno članku 46. Zakona o mjenici, svi oni koji su mjenicu trasirali, akceptirali, indosirali ili avalirali odgovaraju solidarno imatelju mjenice“,

- da „slijedom navedenog žalbeni sud nalazi utvrđenja suda rezultatom pogrešne ocjene isprava i navoda stranaka sadržanih u spisu te je prvostupanjski sud iz činjenica što ih je utvrdio izveo nepravilan zaključak o postojanju drugih činjenica na kojima je utemeljio presudu pa je pobijana presuda nepravilna i nezakonita“,

- da „prema odredbi članka 451. stavak 3. Zakona o parničnom postupku, u odluci o glavnoj stvari sud će odlučiti održava li se platni nalog u cijelosti ili djelomično na snazi ili se ukida“, pa „dakle, iz ove odredbe proizlazi da sud odlučujući o platnom nalogu, mora odlučiti o platnom nalogu onako kako on glasi i ne može u izreci presude mijenjati njegov sadržaj“,

- da „je u ovom konkretnom slučaju u platnom nalogu sadržanom u rješenju o ovrsi poslovni broj Ovr-2012/01 od 27. rujna 2001. naloženo naprijed navedenim ovršenicama da ovrhovoditelju solidarno namire iznos od 598.082,00 dem s kamatom koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju“,

- da „je tijekom parnice, budući da od 1. ožujka 2002. valuta dem više ne postoji pa se sve tražbine izražene u toj valuti preračunavaju u eur, tužitelj podneskom od 30. siječnja 2004. (list 70. spisa) uredio tužbeni zahtjev i svoju tražbinu izraženu u dem preračunao u eur, zahtijevajući od tuženika isplatu iznosa od 305.792,43 eur s kamatama, na pojedinačne iznose i datume dospijeca, do isplate koju banke u mjestu ispunjenja plaćaju na devizne štedne uloge po viđenju“,

- da „je o tom tužbenom zahtjevu pobijanom presudom sud odlučio ukinuvši platni nalog iz navedenog rješenja o ovrsi uz odbijanje tužbenog zahtjeva u sadržaju određenom u navedenom tužiteljevom podnesku“,

- da „budući je u takvoj situaciji valjalo navedeni platni nalog ukinuti u cijelosti, a posebno odlučiti o tužbenom zahtjevu za isplatu iznosa od 305.792,43 eur s kamatama, žalbeni je sud dio pobijane točke I. izreke presude kojom je navedeni platni nalog ukinut, potvrdio te presudio kao u točki I. izreke drugostupanjske presude“, dok je iz gore „navedenih razloga žalbeni sud utvrdio da je tužiteljev zahtjev (za isplatu) osnovan“, pa je „naložio tuženiku da tužiteljevu tražbinu ispuni u iznosu od 305.792,43 eur sa zateznim kamatama“,

- da „je tužitelj u podnesku za nastavak postupka od 18. prosinca 2012. odredio tužbeni zahtjev u kunama te vodeći računa da je nad tuženikom otvoren stečajni postupak nakon donošenja pobijane presude“,

- da „međutim, tužitelj može samo do zaključenja glavne rasprave preinačavati tužbu i mijenjati tužbeni zahtjev“,

- da „slijedom toga, ovaj žalbeni sud nije mogao odlučivati o zahtjevu koji je tužitelj istaknuo u podnesku od 18. prosinca 2012.“, ali da „tužitelj s ovom presudom ne može ići u ovrhu protiv tuženika jer je riječ o tražbini koja je nastala prije otvaranja stečaja“, već da „će tražbinu ostvarivati u stečajnom postupku zahtjevom da stečajni sud ispravi tablicu ispitanih tražbina (članak 181. Stečajnog zakona)“.

Shvaćanje drugostupanjskog suda (u odnosu na u reviziji sporno) je pravilno.

Stoga je reviziju tuženika (u odnosu na odluku o glavnoj stvari) valjalo odbiti odlukom iz izreke ove presude (primjenom odredbe čl. 393. ZPP-a).

U odnosu na razloge revizije koji se odnose na pogrešnu primjenu materijalnog prava, revizijski sud na temelju odredaba čl. 396.a st. 1. i 2. ZPP-a, prema kojima: (stavak 1.) „Kad odbije reviziju iz članka 382. stavka 1. ovoga Zakona, revizijski se sud može, umjesto posebnog obrazloženja, pozvati na razloge iz prvostupanjske, odnosno drugostupanjske presude, ako ih prihvaća ili na razloge iz neke ranije odluke revizijskog suda“ i (stavak 2.) „U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, revizijski sud je dužan uz svoju presudu na internetskim stranicama objaviti razloge nižestupanjske odluke ili odluka na koje se poziva“, upućuje (umjesto posebnog obrazloženja) na razloge drugostupanjske presude iz njezina obrazloženja - koje u cijelosti prihvaća.

Na internetskim stranicama uz ovu presudu objavit će se presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-3295/2013-5 od 9. siječnja 2015.

Tuženiku je tek za ukazati:

- da je u istovrsnoj pravnoj stvari (po pitanju odlučivanja o kondemnatornom tužbenom zahtjevu protiv tuženika nad kojim je otvoren stečajni postupak nakon donošenja prvostupanjske presude) revizijski sud već izrazio pravno shvaćanje u odluci posl. br. Rev-x 341/2013-2 od 9. prosinca 2015., prema kojoj:

„U reviziji se ističe da je postala pravomoćna točka I. prvostupanjske presude sa postavljenim kondemnatornim tužbenim zahtjevom za isplatu, a da je takav tužbeni zahtjev u odnosu na tuženika nedopušten jer se u odnosu na stečajnog dužnika može postaviti samo deklaratorni tužbeni zahtjev na utvrđenje postojanja tražbine tužitelja prema tuženiku u određenom iznosu u drugom višem isplatnom redu u skladu sa čl. 71. st. 2. SZ. Smatra da na temelju takve presude tužitelj ne može zahtijevati u stečajnom postupku ispravak rješenja o utvrđivanju tražbina stečajnih vjerovnika.

Međutim, u konkretnom slučaju u žalbenom postupku drugostupanjski sud je pravilno ispitao zakonitost prvostupanjske presude koja se žalbom pobija, a prvostupanjski sud je pravilno odlučio kondemnatornom presudom o kondemnatornom tužbenom zahtjevu. Takav kondemnatorni zahtjev za isplatu u sebi sadrži deklaratorni zahtjev za utvrđenje postojanja te tražbine. Tek nakon zaključenja glavne rasprave pred prvostupanjskim sudom i nakon dostavljanja predmeta drugostupanjskom sudu je nad tuženikom otvoren stečajni postupak. Žalbeni sud je u postupku povodom žalbe vezan granicama raspravljanja i činjenicama utvrđenim u prvostupanjskom postupku, te mora odlučivati u granicama žalbe. Stoga, činjenica naknadnog otvaranja stečajnog postupka (za vrijeme trajanja drugostupanjskog) nije mogla biti od utjecaja na odluku drugostupanjskog suda o pravilnosti i zakonitosti prvostupanjske presude.

Nakon otvaranja stečajnog postupka pojedini stečajni vjerovnici, pa tako i tužitelj, ne mogu protiv dužnika tražiti osiguranje ili ovrhu na dijelovima imovine koja ulazi u stečajnu masu niti na drugoj imovini dužnika (čl. 98. st. 1. SZ). Naime, stečaj je generalna ovrha, pa je isključena individualna ovrha. Stoga, suprotno tvrdnjama tuženika, s obzirom na sve navedeno, tužitelj na temelju prvostupanjske presude ne može zahtijevati niti dobrovoljno niti prisilno namirenje tražbine utvrđene tom presudom, već može (samo i jedino) tražiti od stečajnog suca ispravak tablice ispitanih tražbina (u smislu odredbe čl. 181. st. 2. SZ).“,

- da je (jednako tako) revizijski sud u više svojih odluka, pa tako i u odlukama posl. br. Rev 797/2018-2 od 21. siječnja 2020. i posl. br. Rev 447/2009-2 od 24. kolovoza 2011., već izrazio pravno shvaćanje: da nije od značaja za odluku o tužbenom zahtjevu to što je uz prijedlog za ovrhu bila priložena mjenica u preslici, imajući na umu okolnosti konkretnih slučajeva,

- da je upravo uvažavajući posebne okolnosti ovog konkretnog slučaja (da je posljednji poznati imatelj izvornika tih vrijednosnih papira „promissory note“ bio upravo tuženik te da on nije određeno tijekom postupka osporavao činjenicu da je tužitelj mjenični vjerovnik), drugostupanjski sud pravilno zaključio (već navedeno): da je time „teret dokazivanja prenesen na tuženika“, pa da „je stoga i nalog prvostupanjskog suda tužitelju da u roku od 15 dana dostavi originale mjenica navedenih u tužbi...nepravilan i nezakonit“,

- da je odredbom čl. 52. st. 1. podst. 2. Zakona o mjenici („Narodne novine“, broj: 74/1994 i 92/2010, dalje: ZM-a) propisano: „Sa protekom rokova za podizanje protesta zbog neakceptiranja ili zbog neisplate, imatelj mjenice gubi svoja prava protiv indosanata, protiv trasanta i protiv ostalih obveznika izuzev akceptanta“,

- da je odredbom čl. 112. st. 1. ZM-a propisano: „Izdavatelj vlastite mjenice odgovara onako kako odgovara akceptant trasirane mjenice“, dok je odredbom čl. 31. st. 1. ZM-a propisano: „Avalista odgovara onako kako odgovara onaj za koga jamči“,

- da se sukladno navedenim odredbama u slučaju propuštanja protesta mjenični dužnici oslobađaju obveze platiti mjenicu, izuzev akceptanta kod akceptirane mjenice i izdavatelja vlastite mjenice te (ovdje bitno) njihovog avaliste (odnosno vlastitu mjenicu nije potrebno protestirati zbog neakceptiranja, budući da izdavatelj i avalista takvu mjenicu potpisuju vlastoručno),

- da je, uostalom, revizijski sud u odluci posl. br. Rev-x 197/2011-2 od 16. ožujka 2011., već izrazio pravno shvaćanje, prema kojem:

„Pogrešno tuženik smatra da tužbeni zahtjev nije osnovan stoga što predmetna mjenica nije protestirana. Naime prema odredbi čl. 52. st. 1. podstav 2. ZM protekom rokova za podizanje protesta zbog neakceptiranja ili zbog neisplate imatelj mjenice gubi svoja prava protiv indosanata, protiv trasanata i protiv ostalih obveznika izuzev akceptanta, a prema odredbi čl. 112. st. 1. ZM izdavatelj vlastite mjenice odgovara onako kako odgovara akceptant trasirane mjenice. U ovom slučaju tuženik kao izdavatelj predmetne vlastite mjenice odgovara za mjeničnu obvezu iako mjenica nije protestirana.“

Tuženik je reviziju podnio i protiv drugostupanjske odluke o parničnom trošku.

Tu reviziju u tome dijelu valja razmotriti u svijetlu:

- odredbe čl. 129. st. 5. ZPP-a, prema kojoj: "Odluka o troškovima u presudi smatra se rješenjem.",

- odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a, prema kojoj: "Stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostupanjskog suda kojim je postupak pravomoćno završen u sporovima u kojima bi revizija bila dopuštena protiv drugostupanjske presude (članak 382.).",

- odredbe čl. 400. st. 3. ZPP-a, prema kojoj: "U postupku o povodu revizije protiv rješenja na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovog zakona o reviziji protiv presude".

Sukladno tim odredbama ZPP-a, revizija bi bila dopuštena protiv drugostupanjskog rješenja o parničnom trošku ako bi to rješenje imalo značaj rješenja iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a: kojim je postupak pravomoćno završen.

Međutim, obzirom da parnica počinje teći samo u odnosu na predmet (meritum) spora i (po prirodi stvari) samo za ovog (glede kojeg jedino teče) može i završiti, a imajući na umu i da se samo u svezi predmeta (merituma) spora ispituje dvostruka litispendencija i identitet spora (tako da je, primjerice, samo glede njega dopuštena i objektivna preinaka zahtjeva), to je za zaključiti:

- da se pod izrazom "postupak" iz odredbe čl. 400. st. 1. ZPP-a podrazumijeva samo postupak u odnosu na predmet (meritum) spora, odnosno (time) da se odredba čl. 400. st. 1. ZPP-a odnosi samo na rješenja kojima se prekida litispendencija i pravomoćno završava parnični postupak glede predmeta spora,

- da parnične troškove čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu postupka (čl. 151. st. 1. ZPP-a), oni o kojima se samo odlučuje "u presudi ili rješenju kojim se završava postupak" (čl. 164. st. 4. ZPP-a), ali odluka o njima (upravo i prema smislu te odredbe čl. 164. st. 4. ZPP-a) nema značaj rješenja kojim se završava postupak i u odnosu na koje bi bila dopuštena revizija.

Polazeći od prethodno navedenog, protiv osporene odluke o parničnom trošku nije dopuštena revizija.

Izloženo shvaćanje o nedopuštenosti revizije protiv pravomoćnog rješenja o parničnom trošku prihvaćeno je na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 16. studenoga 2015. i glasi: "Pravomoćno rješenje o troškovima parničnog postupka nije rješenje protiv kojeg bi bila dopuštena revizija".

Stoga je reviziju tuženika protiv odluke o parničnom trošku valjalo odbaciti kao nedopuštenu odlukom kao pod točkom I. izreke, u rješenju.

b) o reviziji Srećka Gracina

Srećko Gracin je nakon donošenja drugostupanjske presude podneskom od 26. studenoga 2015. izjavio „da stupa u parnicu i predlaže da sud prihvati njegovo sudjelovanje kao umješača na strani tuženika“ te pritom izjavio reviziju protiv drugostupanjske presude.

Imajući na umu:

- da je odredbom čl. 208. st. 2. ZPP-a propisano: „Ako je umješac stupio u parnicu do pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu, ovlašten je podnijeti i izvanredni pravni lijek“,

- da je odredbama čl. 209. ZPP-a propisano: (stavak 1.) „Ako pravni učinak presude treba da se odnosi i na umješaca, on ima položaj jedinstvenog suparničara“, (stavak 2.) „Umješac s položajem jedinstvenog suparničara može podnijeti izvanredni pravni lijek i u parnici u kojoj do nastupanja pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu nije sudjelovao kao umješac“,

- da Srećko Gracin nije stupio u parnicu do pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu te da nema položaj jedinstvenog suparničara,

njegova revizija nije dopuštena (budući da ju je „podnijela osoba koja nije ovlaštena na podnošenje revizije“).

U tome smislu ide i već izraženo shvaćanje revizijskog suda iz odluke posl. br. Rev 2216/1995 od 5. listopada 1999., prema kojoj:

„...Umješac na strani tužene nije stupio u parnicu do pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu, nego tek sada u postupku revizije, pa njegova revizija nije dopuštena.

Naime, prema odredbi čl. 208. st. 2. ZPP, ako je umješac stupio u parnicu do pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu, ovlašten je podnijeti i izvanredni pravni lijek. Jedino da se radi o umješacu s položajem jedinstvenog suparničara, on bi mogao podnijeti izvanredni pravni lijek i u parnici u kojoj do nastupanja pravomoćnosti odluke o tužbenom zahtjevu nije sudjelovao kao umješac (čl. 209. st. 2. ZPP). Ovdje umješac na strani tužene nema položaj jedinstvenog suparničara, pa njegovu reviziju kao nedopuštenu treba odbaciti (čl. 392. ZPP)....“

Stoga je reviziju Srećka Gracina protiv drugostupanjske presude valjalo odbaciti kao nedopuštenu odlukom kao pod točkom II. izreke, u rješenju (čl. 392. st. 1. i 2. ZPP-a).

Zagreb, 8. rujna 2020.

Predsjednica vijeća:
Katarina Buljan, v.r.

ZA TOČNOST OTPRAVKA
Ovlašteni službenik:
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu

Mirko Paša

